

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**Баєва О. І.***Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна**Кафедра управління та економіки підприємства**kaf.yep@nuph.edu.ua*

Політика охорони здоров'я визначає цілі в галузі охорони здоров'я на міжнародному, національному та місцевому рівні, формулює потрібні рішення, конкретні плани і дії для досягнення поставлених цілей; допомагає зміцнити охорону громадського здоров'я, спрямована на підтримку дій держави і суспільства. Вірно сформульована політика охорони здоров'я визначає перспективне бачення для виявлення першочергових цілей і завдань; сприяє встановленню короткострокових і середньострокових цільових орієнтирів; допомагає забезпечити наявність універсальних, стійких і високоякісних систем охорони здоров'я, орієнтованих на людину.

Здоров'я людини входить до індексу людського розвитку, який характеризує відмінності між країнами, оцінює вплив економічного розвитку на якість життя [1]. Політика з охорони громадського здоров'я майже завжди виникає у відповідь на реальні потреби, проте нерідко вона відбиває потреби однієї частини населення більшою мірою, ніж іншої його частини.

Громадське здоров'я, на думку Всесвітньої організації охорони здоров'я, слід розглядати як ресурс національної безпеки, засіб, що дозволяє людям жити благополучним, продуктивним і якісним життям. Зміцнення здоров'я людей допомагає підвищити їх працездатність, що в свою чергу призводить до економічного зростання [2]. Важливою умовою відновлення економічного і соціального розвитку є гарне здоров'я усіх членів суспільства. Для цього необхідно створення такого суспільства, в якому цінується здоров'я і держава на постійній основі інвестує необхідні фінансові ресурси в охорону здоров'я.

Державна політика України в галузі охорони здоров'я – це комплекс прийнятих загальнодержавних рішень чи взятих зобов'язань щодо збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я та соціального благополуччя населення держави як найважливішої складової її національного багатства шляхом реалізації сукупності політичних, організаційних, економічних, правових, соціальних, культурних, наукових та медичних заходів з метою збереження генофонду української нації, її гуманітарного потенціалу та врахування вимог нинішнього і майбутніх поколінь в інтересах як конкретної людини (особистості), так і суспільства в цілому [3].

Національна політика в галузі охорони здоров'я повинна сприяти виробленню шляхів та засобів оптимальної організації на національному рівні охорони та поліпшення здоров'я, формування здорового способу життя, медичної та соціальної профілактики захворювань, реабілітації.

До основних цілей державної політики охорони здоров'я відносяться:

- стимулювання державою соціальної спрямованості розвитку суспільства;
- впровадження нешкідливих технологій, що забезпечують охорону життя та здоров'я в процесі матеріально-технічного виробництва;
- забезпечення державою пріоритетного фінансування комплексних народногосподарських програм профілактики, своєчасного лікування, реабілітації та інших заходів щодо охорони здоров'я;
- заохочення державою підприємств та організацій, які активно інвестують пріоритетні напрями розвитку охорони здоров'я.

Політика охорони здоров'я формується у певному середовищі:

- соціальне середовище, яке включає культурні, етнічні, релігійні та інші звички, очікування, моделі поведінки та способи взаємодії між ними, що встановлюються в тому чи іншому суспільстві;
- фізичне середовище, яке включає: клімат, архітектуру, природні ресурси та інші фізичні характеристики, що визначають спосіб життя, прийнятий у даному суспільстві;
- економічне середовище – включає активність економічного життя суспільства, в тому числі характер індустрії та торгівлі, економічну незалежність регіону, на який поширюється політика, рівень безробіття, рівень економічного зростання тощо;
- політичне середовище, що включає урядові структури, чинне законодавство, політичні партії, переважаючу ідеологію, нагальні політичні проблеми даного моменту тощо.

Критеріями ефективності системи охорони здоров'я є [4]:

- вплив на кінцеві результати, а саме – на здоров'я населення;
- соціальна справедливість, тобто забезпечення кожного пацієнта кваліфікованою медичною допомогою;
- задоволення населення якісною медичною допомогою.

Показники здоров'я населення України мають негативну тенденцію. В Україні спостерігається недостатнє фінансування сфери охорони здоров'я з боку держави. Це спричиняє збільшення частки особистих витрат населення на отримання медичної допомоги. Враховуючи соціально-політичне значення збереження здоров'я населення з боку держави зростає роль і значення механізмів державного управління перебудовою систем охорони здоров'я.

Отже, основними завданнями успішної державної політики та дієвих заходів щодо формування і збереження здоров'я населення повинні бути:

- охорона та зміцнення здоров'я населення;
- поліпшення якості та більшої тривалості життя суспільства за допомогою вдосконалення діяльності служб охорони здоров'я;
- сприяння здорового розвитку та способу життя на всіх стадіях життєвого циклу;
- удосконалення нормативно-правової бази щодо правового регулювання суспільних відносин у галузі охорони здоров'я;
- створення сприятливих умов навколишнього середовища;
- впровадження заходів державної політики, що забезпечать реальні умови для збереження та відновлення здоров'я населення.

Процес реформування та оптимізації державної політики України в галузі охорони здоров'я в значній мірі поліпшить здоров'я населення та задовольнить його потреби у медичній допомозі, покращаться кількісні і якісні показники тривалості життя та рівня здоров'я населення.

Література

1. Баєва О. І. Охорона здоров'я як фактор розвитку людського капіталу / О. І. Баєва /// Галицький економічний вісник. Науковий журнал. Тернопіль. – 2017. – № 1 (52). – С. 110-114.
2. Баєва О. И. Инвестиции в здравоохранение / О. И. Баєва, О. В. Посылкина // «Молодые ученые – медицине» : матер. XV научной конференции молодых ученых и специалистов, 20-21 мая 2016 г., Владикавказ, 2016. – С. 22-25.
3. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білінської, проф. Я. Ф. Радиша. – К. : НАДУ, 2013. – Ч. 1. – 396 с.
4. Голяченко А. Наукове обґрунтування оптимізації системи медичної реабілітації в умовах реформування охорони здоров'я в Україні : автореф. дис. д-ра мед. наук : 14.02.03 / Голяченко А. – К., 2008. – 36 с.